

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra10 frt — kr.
5 " — "
2 " 50 " — "
1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**Hirdetési díj:
Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű
hirdetéseket alku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beviteltől 30 kr.

Társadalmi bajaink.

Most tárgyalta az országgyűlés a költségvetést s csak úgy pergette a milliókat: érdemleges tárgyalásról szó sem lehetett, hiszen fontos érdekek követelik, hogy a kormány több hónapi ígéretés után, végre valahára tegyen is valamit. Csak türelem tehát még egy par hétig s a kormány gyarából csak úgy ömlenek majd a törvényjavaslatok. És az ország meglegedve tekinthet a jövőbe, mert ime milyen boldog a magyar. De ki tehet arról, ha a magát rőzsás álomba ringató 5 milliós óriási többség mellett akadnak olyanok is, akik a mai kormány sok ígéretéből a legjobb akaratával sem tudnak egyebet kiolvasni, mint hogy Magyarország előző kormányát óriási mulasztás terheii: olyan sokat kellett volna tenni és nem tett semmit. Ne vessen tehát a szemünkre senki — mondja a kisebbség — ha kimerjük mondan, hogy bizony mi bizalmatlanok vagyunk az iránt a kormány iránt a mely a réginek maradékával képez egy egészet... Manuel többet ígér, annál bizalmatlanabb.

A magyar nemzeti politikát hirdettek a Bánffy-kormány érdeméül s mit látunk? Látjuk, hogy Toluán, nem is olyan nagyon messze az ország szívéből — a nép nem hallgatja papját, ha édesen csengő és hazai törvényes magyar nyelven akar a magyarok Istenéhez imádkozni.

Látjuk, hogy Kossuth Lajost a magyar

nemzet bálványát, a magyar nemzeti állam eszméjének megtestesítőjét, apró hecckapánocskákat büntetlenül gyalazzák.

Látjuk, hogy az ország minden vidékéről összesereglett szociálisták kongresszusán nem engedik szóhoz jutni azt, aki a mellett, hogy igazán nyomorult sorsán javítani akar — még magyar is szeretne maradni.

Látjuk Erdélyt műveletlen, fanatizálható mőczaival a mint tei torokkal s még töltébb bassal szitkozódóknak. Mindenütt aljas módon beáruznak s mindeneket ellenünk uszítanak.

Látjuk, hogy a mi rovásunkra, a mi pénzünkön felcseperedett horvát gyermeköcskők csak az alkalmat lesik, hogy nemzeti lobogónkat sárba tiporhassák.

Ez Bánffy magyar nemzeti politikája s az hogy a magyartársadalom annyira s olyan türelmes, hogy nem veti ki kebléből azt, aki a magyar hazaföldén a magyar nemzet érdekében a szociálisták szolgálatába szegődik s nemcsak a de a magyar ággellen tüntetni mer. A tulhajtott lovagias s a magyar társadalombaja, nemzeti szempontból.

II.

Bánffy érdeméül igyekeztek betudni némelyek azt is, hogy a szociálisták mozgolódásaikkal felhagyni látszottak. Ma azonban

már tisztán látjuk, hogy csak egy kis pihenő volt az, szervezkedtek az önkény ellen, amely sehol és sohasem nyilatkozott meg olyan szégyennel teljes formában, mint éppen Magyarországon. Nem gondolta meg kormányunk, hogy az erőszak győzedelme csak pillanatig tart s ha azt akarja, hogy allandóbb legyen győzelme eredményében, ne önkényvel, szuronyos csendörökkel, hanem megfelelő józan politikával igyekezzen a nyit sebeket behegeszteni.

De találunk-e mai kormányunk kazal-számra menő ígéréteiben is egy mákszemnyit, a melyről elmondhatnánk, hogy szociális bajaink szempontjából ez már haladás, ez már positivum!

S nem csak, hogy előre nem, de megfordulva még visszafelé megyünk. Az adóreform törekvésnek — a mely Wekerlének Kossuth után Magyarország legszociálisabb pénzügyminiszterének emlékiratával megindult s olyan szép reményekkel kecsegtetett... vége. Lukács adóreformja a Wekerlének még halványképe sem lehet. Pedig gyökerében kellene megtámadni mai adórendszerünket, azt az adórendszert, mely a szegény embernek utolsó betevő falatját sem hagyja meg, kiveszi a párnát feje alól; a gazdagokat megbecsüzetgi. Vagy minek nevezzük azt, hogy a száz ezrekekkel bíró legtöbbször nem is magyar, hanem ide csak megtollasodni bejött idegen 6—10 százalékkal kevesebbet fizet adóba, mint a középvagyonnal bíró s magyarságában is erő-

Álomszuszi ébredése.

Felolvasta a szerző a Csokonai körben.

Irta: **Zalai Márk.**

— A Debreczeni tárczája. —

Hát már megmondom, hogy mit kívánok tőled. Ha reggelenként 8 órakor feltudsz költöni, úgy hogy megmosdom, felöltözöm es hazulról elindulok, kapsz naponként egész hónapra át 2 frtot. Megselekedez ezt Jancsim? Meg én, az arkangyalát!

Másnap reggel be sem várva a 7 órát, hozzáfogott Jancsim a nagy munkához. Eleinte elég szépen beszélt hozzám, költögetett vagy 15-ször, lelcsolt vízzel, megdörzsölte homlokomat ecettel, megcsiklandoztatta kalapjának darutoilával orrom nyilását, aztán egyre kiabált, ordított, cibált, tütyölt, jobbra-balra ráncigált, hiába, nem használt semmit. — E könnyed ingerszerekre még nem is reagáltam.

No Jancsi lóttek már a 2 frnak. Hanem Jancsi sem volt ám a legpuhább lából faragva. Aztán már vissza sem lphetne becsületből sem. — Matkájának félig-meddig elérulta, hogy mi vár rá és mi mindent vesznek a rengeteg pzen. Nem, most már azért sem enged, akár ha a hétfejű sarkányával kellene is megküzdenie. Leöntött hát egész üveg jég-hideg vízzel, orrom alá dörzsölt borsot, foghagymát, kámfort. De én meg sem mocszantam.

Ezek a sikertelen kísérletek oly dűbbe hozták a bárány természetű embert, mint lo-

gogó piros kendő a bős bivalyt. A szerény mérközésből lett tehát bikaviadal, az alázatos szolgából vakmerő zsarnok, ki nem ismer ellenmondást, ellenszegülést. Szidott, káromkodott, mint a pogány. Végre verekedésre került a doog. Ur es szolga marakodtak, dulakodtak, előbb a puha ágyon, aztán a kemény padozaton. Es vas kezével, aczéll erejével, oroszlán dűhével addig simított ordító hangjával addig bögött, harsogott, míg végre sok düledezés, tántorodás után szememeimet kinyitám, talpra nem állottam, a kialakított s alláriumot markába nem nyomtam. Becsűl etesen megkerestem — mondá lihegve és közben-közben letörle arczáról a sűrű patakokban fojdögáló verejték-csöppeket.

Másnap, harmadnap ugyanaz a herkulesi munka. 11 nap múltán magamtól ébredtem fel pont 7 órakor. Ezután naponként 3 frtot kapsz, ha 5-kor felköltesz. Az is nehezen ment; de még sem oly izgalmasan. A vastagabb jégretég már megvolt törve. Hét nap múltán ismét akarván fölemelni konventióját; de az én Jancsim, ki oly gazdagnak vélte magát, akár egy Krósus, egy szép reggelen hetykén belép hozzám másodmagával, avval a tüzről patant, rövid rokolvaju, sárga csizmaju borsorkával, ki őt illetően hős tettekre böszitette és sarkantyut szögállásba helyezve, imigy kezdé megindító bucsuzatóját:

Nagyságos uram! követem alásan, tessék már most más kuruzsolót fogadni én többé nem játszom es egyet-kettőt fordulva,

ott hagytak a faképnél. Elvesztettem előttük tekintelyemet. Vettem tehát egy újabb szerkezetű ébresztő órát, melynek, óra, perc és másodperc mutatója volt. Ezt fejránkoston alá dugtam. Ha rikácsoló hangjával a megjelölt időre sem birt felkölteni, akkor a következő perczben fölemelt és ha az sem használt, akkor a következő perczben az ágyból kihuzott.

Rövid idő múlva azt is sutba dobtam. Főlébredtem ezután minden nap kakkas szóra, hajnali 3-kor, a magam emberségéből.

Főlébredtem, ujja születtem. Életemet elől újból kezdtem, és addigi mulasztásomat vetkes manipulációm helyre igazítottam.

Érettségi vizsgán azért estem át oly szerencsésen, mert szüleim a szamarak menedék helyére küldtek, hol a legtagabb lelkiismeret mellett a rosta olyan gyatra, hogy azon a polyva is visszamarad.

Az egyetemi tanárokat hírből sem ismertem, még is doktorra lettem, persze doktor in absentia. Ilyen girbe-görbe utakat kellett szegény szüleimnek választani, hogy qualificationomat megszerezzék papíron és kutya-bőrön, hogy valamelyes hivatalba dughassanak es hogy mint sok más szüle lelkiismeretüket mesterségesen elaltatva, fennen azt hirdesék, hogy ők minden lehető elkövettek, csak hogy én rajtam nem fogott semmi.

Epea vidáman lobogott a kandallóban a tűz, előzedtem, ehát összes bizonyítványaimat

sebb elem. Szomorú állapot ez, kijátszása az i asszágosságnak megrablása a kincstárnak s végeredményében való-ágos vétek a magyar kultúra ellen. Hátha a legszegényebb elemet nézzük súlyos fogyasztási, kereseti adóival: szabad-e csodálkoznunk a felett, ha oda me- nekül, a honnan legalább ígéretet hall s a szocialismus karjaiba veti magát, — vagy ha nem bírja egyházi adóját, atheista- vá lesz.

De beszélhetjük ezt most s ezután még 100-szor — mindhiába... A szakkörök ugyis tudják; az adója alatt nyögő nép (misera plebs contribuens) meg, hiába tudja!

S adórendszerünk mellett közgazdasági életünkben marékiszámra rázhatnánk meg a konkolyt; de minek, mikor azt látjuk, hogy vezetőinek szüklátó köre folytán kezében a legaldásosabb s épen ezért a legszükségesebb intézmény is, valóságos atokká fajul.

Ott van pl. tagosításunk. Az intenzivebb gazdálkodási, rendszer szempontjából általános olvi helyességéről — a tapasztalat mutatja, minden, még a legcsekélyebb műveltséggel bíró magyar gazda is meg van győződve; így megfoghatóan vagy legalább különösnek tetszik, hogy alig tudunk egyetlen vidékre is hivatkozni, a hol 2 egymást egészen a verig gyűlölő tábor ne láttunk volna egymással szembe. Csak példa gyanánt említtem fel a kis Saapot (Mennél kisebb, annál jelentősebb.) Most tagosít; körülbelül 2000 lakosa, való- ságos patriarkhalis életmódot folytató tiszta református s meglehetősen jómódu község. És mintha, a még nem is olyan régen békés, egyetértő község körébe a vizsaly üszkét dobta volna valaki: a közvélemény egészen felkorbácsolva; szomszéd, szomszéd, apa fiu ellen. S mindez nem azért, mintha nem tud- nánk, hogy mennyi és milyen előnyökkel jár a tagosítás, hanem

1-ör azért, mert a már végrehajtott ta- gosításokból látjuk, hogy a magyar tagosítási rendszer a tagosítandó vidék egyedi (speci-

alis) viszonyait soha figyelemre nem méltatta, pedig ha valahol, úgy Saap egyenlőten, töb- helyt szikes s kicsiny földjén ez föltétlenül szükséges volna.

2-szor azért, mert tudják — s ennek nem is késnek a le nagyobb fokú elkekeredés- sel kifejezést adni — hogy a magyar tagosi- tási eljárásnál a szegényebb elem érdeke még mindig csorbát szenvedett. «A nagy urak zse- be felő hajlik, mondják, az igazság.» (Föltét- lenül igazuk van.)

A tagosítási eljárás olyan reformját ki- vánnák, mely az önkénynek, a részrehajhat- lanságnak nem engedne a maihoz hasonló bő medret.

Ezért ellenzi a tagosítást kérő néhány nagyobb birtokossal szemben azt Saapnak sok tekintélyes értelmes gazdaja, — művelt em- bere is.

Ezért hallhatni olyan szavakat, hogyha Saap tagosít, elhagyják egyházukat — noha nekik fajna az legjobban, — mert nem lesz- nek képesek eleget tenni a rájuk amugy is súlyosan nehezede terheknek.

Igy teszi — bar adná az isten, hogy ne tenné — a rossz tagosítási eljárás magát a bizonyos esetekben áldados, nélkülözhetetlen tagosítást gyűlölő, az egyház buzgó tagjait felekezetenküliekké, a község elszegényedett földmives családját Várkonyi fele lélekbolond- itó eszméknek földosztó törekvéseknek titkos munkásává.

A Saapi irányadó elemeknek, a lelkesz- nek, a rektornak, a jegyzőnek, a kiket község-ük igen szeret, nagy tekintélyük, betolyásuk van, ki kell venni részüket a tagosítással meg- indult mozgalom heyes vezetéséből; nehogy a község speciális viszonyainak meg nem felelő intézkedés a község jövő anyagi, mint szelle- mi bajainak fő forrásává váljak.

A z a l s ó b b o s z t á l y o k érdekének a fentebbiek- ben vázolt s itt teljes mé- r t é k b e n f e l s e m e m l i t h e t ő

és egy szál a szerző parázsba hánytam. Ö-szes tudományom porra, hamuvá éget.

Eől kezdek mindent. És még ugyekszem, hogy szorgalmammal, haladásommal első sor- ban én magam legyek megelégedve. A verő- fényes hajnali órákat komoly tanulásra for- ditván 2-3 év alatt többet végeztem, mint sok más diplomás egyén teljes életében.

Tanulmányaim mell- tt anyagi ügyeimet is rendeztem, meg léven győződve arról, hogy kellő anyagi segélyforrások nélkül senki sem képes kellőképen az életnek megérlelődni.

Szereztem gazdasági könyveket, járattam szaklapokat, alkalmaztam képzett lelkiismer- eres jól díjazott tisztviselőket, gondoskodván egyúttal munkásaimnak valódi jólleteri, jól- érzéséről.

A gazdaság gyarapodása állandóan csak ott érvényesülhet, hol egyrészt a munkások jogosult igényei lehetőleg kielégítettek, más- részt és főképen ott, a hol gazdaságának leg- első legszorgalmasabb napszámosa maga a gazda.

III.

A tudományok és ismeretek tömkelegé- ből szabadon választhatván a közép és felsőbb iskolák, elméleti tanu mányának szilárd alap- vetése után hozzá fogtam a realis ismeretek, a nyelv- és természettudományok alapos mű- veléséhez.

A jelent és felh muttat, az ébredés kor- szakát az újabb irodalmat, történetet, képző művészetet, a társadalmi, politikai, gazdasági tudományokat csak a modern nyelvek segít- ségével lehet igazán elsajátítani.

Első törekvéseim közé tartozott a föld nagy szellemeinek gondolatvilágával meg- ismerkednem. Munkáikat eredeti nyelvben olvastam.

Akarmilyen barbarság uralkodott néha a földön, világot gyújtó lelke — a lelkiismeret harsonó szócsové — mindig kitért valahol mint a mormogó csermely a szilárd bérczek alján, mely folyton erőre, hatalomra kapva, megállítja diadalutjában, a cselszövést, az aknamunkát, a gonosz üzemeket.

Az ó k o r b a u a görögök és rómaiak tar- tották kezükben a világító faklyát, melynek intenzív fénye min! a nape, még most is be- ragyogtatja az egész kulturvilágot. A 14. és 15. században Olaszország ebreszté fel a szunyadó erőket. Ő adta meg a lökést az ujja- születes, a renaissance korszakához. A 17. szá- zadban főképen az angolok, a 18. században a francziak, a 19. században a németek képvi- selték a kor- és világszellemet.

A szlávoknak irodalma es művésze az előrevetett árnyékok után itelve, valószínűleg a jövő évszázadnak van fenntartva.

Kisebb nemzetek mint affele mellékoly- gók sohasem ragyoghatnak oly intenzív fény- ben mint a nagy világító nepek.

Valamint a világi hatalmat a földön, ugy a tudományok egén a fényt és meleget ki- sugarzó napok, csak a nagy nemzetek szol- gáltathatják.

I d e g e n nemzetek nyelvének ismerete nélkül nem tanácsos külföldi alismokat beutazni, sőt nem ildomos, nem udvarias. — Ugy néznek az emberre, mint süketnémára,

elhanyagolása a magyar társadalom baja közgaz- dasági szempontból. (V.)

BELFÖLD

A képviselőház ülése. A képviselőház tegnap — Apr. 18. — Dániel Gabor elnökkel nem foglalkozott egyébbel, csak a h á z s z a b á l y o k r e v i z i ó j á r a kiküldött bizottság megválasztásával. A huszonegyes ad hoc bizottság tagjainak személyében a pártok közösen megegyeztek s ama hivatalos listán, melylyel ma szavaztak, szerepelt hat függet- lenségi és 48-as, egy néppárti, három volt nemzeti párti, három volt disszidens és nyolc a márczius hónap előtti többségből; a mostani pártállás szerint hét ellenzéki áll szemben tízennegy kormánypártival. A hivatalos név- sor ez:

Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gr, Berzeviczy Albert, Csaky Albin gróf, Gajári Ödön, Győry Elek, Gyurkovics Győry, Hen- taller Lajos, Horánszky Nandor, Kossuth Fe- rencz, Mezei Mór, Molnár János, Polónyi Géza, Radó Kálmán, Radocza János, Rohonyi Gyula, Szentiványi Árpád, Szilágyi Dezső, Thaly Kálmán, Tisza István gróf, Tóth János. A szavazás eredményét ma hirdettek ki, — de per. ze a nevsor többsége kétségtelen.

A mai napirenden volt még három vi- cinális törvényjavaslat és az appropriáció. Az ülés a napirend ezen megállapításával vé- get ért.

Az Ugron-párt újalakulása. A régi Ugron-párt, amelyet Ugron Gábor, a vezér, a parlamentből való kiharadása után Bar- tha Miklós vezetett, a melyből Ugron azzal a híres mondásával vált el, hogy győnge nép- pel es romlott értelmiséggel nem lehet politi- kát csinálni, újra szervezkedik. Azok a kép- viselők, a kik az Ugron politikáját helyeslik, jövő hétfőn elértekezletet tartanak Ugron l- kásán, a jövő hét keddyen pedig alakuló párt- gyűlést, a melyre a mint haljuk, tizenkét képviselő ígerte megjelenését. A párt tehát egyelőre nagyon gyenge lesz. Az a 12 kép- viselő Ugron Gábor, a vezér, Bartha Miklós, Visontai Soma, Holló Lajos, Szluba István, Polónyi Géza, Naar Gyula, Sima Ferencz, Okolicsanyi László, Kalocsay Alan, Szalay Károly és Varossy Gyula.

semmi esetre, mint jó barátira, kivel társa- logni, kivel rokon-zenvezni lehet. Mert nyelv-ében el, nyelveert rajong, mint legbecsesebb kincseért, minden nemzet.

Mután a művelt Európát, legalább kör- vonalaiban sikerült megismernem, azon igye- keztem, hogy tapasztalataimat itthon társadal- munk hasznára, kulturánk emelésére, meglévő intézményeink hazafias iránybani fejlődésére és újabbaknak meghonosítására fordítsam. Ha a jobbak, értelmesebbek, tehetségesebbek csupa- alszerénységéből kenyelmszeretetből vissza- huzódnak, nem igyekezvén az őket megillető helyeken tért foglalni, akkor a legfontosabb pozíciókat, a legdiszesebb helyeket a jó ügy karára és veszedelmére, a középszerűsége- n auli tehetségek nem ritkán a kerekűtők a hasznos intézmények visszafeljesztői foglal- ják le.

A kitűző t nagy czélok mellett az aprób- bakat sem hanyagoltam el. Hol a részletek nem illenek az egészhez, ott az összeillesztés- hez oly anny ra nélkülözhetetlen képesek hiány- zának, mi a gyakorlati életben nem ritkán a legszentebb érdekeket veszélyezteti.

Gyakoroltam magam a szónoklat művé- szetében a szép stylusban, de nem hanyagol- tam el az erőt, erélyt, egészséget előmozdító testgyakorlatokat és sportokat sem.

Nincsen visszatetszőbb látvány az erő- telen, ereytelen, nyamoltalan férfinál.

Es a m- ket programmszerűleg előirányoz- tam, azokat vas követketteséggel, végre is hajtottam. Volt órándem és fargyfelosztasom

Az a a független- jai sorából egészséges- lásra nincs elvekert va egymás ell- part ki fog- nyomban e- közt elsősz- kérdéset e- törvényene- asztalára

Az A ref. egyh- közgyűlése- termében- szeket Ba- Bartók Gy- imádságba- püspökről, Bánffy bá- tett. A ha- új egyház- pököt, rég- előt törte- gyűlés az- a szokott- Bánffy bá- Jozsef és- hogy a vá- ez elősz- szavazati- Déli 12 ó- szavazás- és Szász- tette, ho- jelölnek

A Szász G- Dezső bá- Bartó- egyházke- tette ki- taps) Mi- hagyása- közgyűlés- ur jóváh- Ezután k- püspök- zéssel fo- intézett- dőt od- Teveken- erélyes.

reggeli- ragászko-

Ta-

nos, szé-

A nagy-

munk-

nagy fo-

A

meg vol-

vakban

ellenber-

demlett-

Sőt hol-

a feke-

keztető-

Ep-

régi jó-

izletes-

néhány-

apróbb-

nem ár-

Másnap-

ték ma-

nal ha-

lelül, E-

id fert-

volt,

pénzös-

hozom-

becsül-

« S-

fizeted-

előjvü-

Az a remény aligha teljesülend, hogy a függetlenségi párt másik árnyalatának tagjai sorából is sokan fognak csatlakozni, de egészséges ellenzéki szempontból ily pártalakásra nincs is szükség. Harcolhatnak közös elvekért vállalva; de ha elveik eltérnek, meg egymás ellen is. A megalakulás alkalmából a párt ki fogja fejteni programját. Azonban nyomomban erős avatóba lép több visszaélések közt elsősorban a b o r h a m i s i t a s kérdését és a k o r c s m a i h i t e l törvényének meg nem tartását viszi a Ház asztalára

Az erdélyi ev. ref. püspökválasztás.

A ref. egyházkerület püspökválasztó rendkívüli közgyűlése tegnap délelőtti nyitott meg a teológia termében nagy érdeklődés mellett. Az elnöki széklet Bánffy Dezső báró foglalta el, mire Bartók György dr. püspökhelyettes nagyhatású imádságban emlékezett meg Szász Domokos püspökről, a kitől őki megnyitó beszédében Bánffy báró is részvételt és elismeréssel emlegett. A határozatképesség konstataciója után az új egyházmegyei jegyzőt eskették fel. A püspököt régi gyakorlat szerint, a közgyűlés szeme előtt történi szavazással választják meg a gyűlés az elnök kérésére ezáltal sem térni a szokott formától. A szavazás ellenőrzésére Bánffy báró felkérte Varó Ferencz, Sándor József és Retegi Ferencz tagokat s kihirdette, hogy a választáshoz alkalmas többség kell. Ha ez előszörre el nem érhető, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt közt új választás lesz. Déli 12 órakor Bánffy Dezső báró kihirdette a szavazás eredményét: Bartók 122, Bartha 52 és Szász 87 szavazatot kapott. Bánffy kijelentette, hogy mivel abszolút többsége egyik jelöltnek sem jutott, elrendeli az új szavazást.

A második szavazásnál Bartók 145, Szász Gerő 110 szavazatot kapott. Bánffy Dezső báró elnök kihirdette az eredményt és Bartók Györgyöt az erdélyi református egyházkerület megválasztott püspökének jelentette ki. (Percczekig tartó tomboló éljenzés és taps). Miután a választáshoz ő felsége jóváhagyása kikerendő, elnök enuncziálta, hogy a közgyűlés a kultuszminiszter útján a felséges ur jóváhagyását fogja kérni. (Éljen a király!) Ezután küldöttséget mentesített Bartóknak. Az új püspök megjelenván a teremben, dörgő éljenzéssel fogadták és Bánffy Dezső báró beszédet intézett hozzá. — Kérte, hogy püspöki teendőit odaadással, buzgalommal végezze. — Tevékenysége legyen bölcs, körültekintő és erélyes. Igazságossággal, mérséklettel és ha-

tározottsággal fejlessze a fejlesztendő intézményeket. Első feladata legyen a nyugodt béke fenntartása. Jó kivánságai mellett üdvözlő őt. (Éljen és taps) Bartók György dr. püspök mely megható tsággal felelt és nagy hatása beszédet mondott, mely kitűnő szónoki egyénisége mellett tett bizonyosságot Hálás érzellemmel köszöni — ugymond — az elnök szavait. Köszönetet mond a legmagasabb kitüntetését, mely őt rövid idő alatt másodszer éri az egyházkerület részéről (Nem régiben választották püspökhelyettesé) Aggodalommal kerdi, hogy megfelelhet-e a bizalomnak, arányban annak-e a feladatok nagyságával tehetségei?

Aggodalma még fokozódik, ha rátekinthet a püspöki szekre, melyen oly nagy talentumokkal megáldott férfiu működött mint elődje, ki nagy célokat tűzött maga elé és nagy alkotásokat hozott az egyházkerületre. Ez alkotásokat kegyetes megemlékezéssel veszi át, hogy azok fenntartásáról, továbbfejlesztéséről gondoskodjék. Nyitán hirdetem, — folytatja — hogy válveteit, békés munka kell arra, hogy céljainkat elérjük. (Nagy tetszés) Ez ünnepélyes pillanatokban kéri a főgondnokokat, hogy támogassák az egyházat, amelyet az egyházi és világi munkások együttes buzgósága erősít. Annal is inkább kéri a támogatást és tudja, hogy ezt megkapja, mert az erdélyi református egyházkerület története egy az erdélyi magyarság történetével. (Nagy tetszés és taps.) A protestáns egyház nem tűri, hogy a hit és tudomány egymással ellenkezesben legyen. A papnak legyen hite, a tanároknak tudománya (Taps), a munkakör különböző, de a cél egy. Vessük kezünket mindnyájan az éke szarvára és ne tekintsünk azokra, akik hatunk mögött vannak. (Oriási tetszés) Majd arra buzdít a püspök, hogy emeljenek szíveikben mindnyájan a hit mellett oltárt a nemzeti eszményeknek. (Taps és éljenzés) Végül fogadja, hogy a céloknak szentelt agyat szívet, testét lélkét, egész életét. (Percczekig tartó taps) Ezután Bánffy Dezső báró és a főgondnoki kar kezét szorított a püspökkel.

A rendkívüli közgyűlés a püspökválasztás után elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlést, melyen a püspök felszentelése is végre megy, május 25 én tartja. Ezzel a gyűlés véget ért.

A magyar iparfejlesztés és az osztrák sajtó. A Pol. Corr nak egy bpesti levele szembe száll azzal az igazágtalan felfogással, a mely-

lyel Hegedűs S. ker. sk. miniszternek a magyar ipar fejlesztésére irányuló törekvései az osztrák sajtó némely részében találkoznak. A levél ezt mondja egy bek közt:

Az 1890. XIII. teikk alkalmazását egyenest a kereskedelmi és vámszövetség szellemének megsértéseként tüntetik föl, holott a kereskedelmi és vámszerződés, helyesen felfogva, kedvezményes, habár nem a monopólistikus kizsákmányolásnak teljesen kiszolgáltatott piacot biztosít az osztrák iparnak, a minthogy Magyarország sem követel kizárólagos jogot Ausztriának nyerstermékekkel való ellátására. Magyarország nem is gondolnak arra, hogy az ausztriai mezőgazdasági érdekek erő eljes előmozdítása miatt panaszkodjanak. A kereskedelmi és vámszövetség éppen azon alapszik, hogy egyfelől a szabad forgalmat biztosítja, más felől azonban a két állam egyikét sem zárja ki a közgazdaság minden ágának harmonikus, egymást kiegészítő fejlődéséből. A vámszövetségnek olyan interpretáció a mely szerint Magyarország ipari fejlődését avagy Ausztria mezőgazdasági termelését kíméletlenül kellene áldozni, a vámközösségnek sok hivat elriasztana. Megelégedéssel konstatajuk különben, hogy újabb az osztrák iparos körök is kezdik jobban megérteni Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter intencziót annal is inkább, mert a magyar ipar bő alkalmat kínál az osztrák tőkének gyümölcsöző befektetésre holott a fejlődés stadiumában lévén, nem kell attól tartani, hogy a már régóta törlesztett tőkével dolgozó hatalmas osztrák nagyipart kiszoríthatna.

A nemcs-ócsai választás ügyében a képviselőház 7-dik bíráló bizottsága mint képviselői körökben hire jár, a felhozott vádak egy részét illetőleg a vizsgálatot elrendelte.

Táviratok.

Csehtartományi gyűlés.

Prága, apr. 18. A tartománygyűlés mai ülésén a helytartó a kormány nagyszabású támogatását helyezte kiállításba a tartományi iparbizottság alapítására nézve. Ezen a téren talán egyetért majd egymással a két nemzetiiség. A kormány képviselői, a kiket bevonnak a bizottságba, szívesen vesznek majd részt a bizottság munkájában.

Konstantinápolyi hírek.

Konstantinápoly, apr. 18. Az a jelentés, hogy Szinovjev orosz nagykövetet szóbeli jelentéstételre Petervarra hívták, helytelen. Szinovjev már régen kapott szabadságot egésze helyreállítására és magánügyei elintézése végett.

Az Oroszországból visszatérő örmény kivándorlókról a portához közel álló körökben azt be zékik, hogy a porta az orosz kormányhoz intézett legutóbbi válaszában említett névsort és egyéb adatokat várja, mert a nélkül nem lehet a kivándorlókat visszahozni.

Világkiállítás Lüttichben.

Lüttich, apr. 18. A kormány hozzájárult ahhoz a tervhez, hogy 1903-ban Lüttichben világkiállítást rendezzenek, a melynek tulnyomóan ipari jellege lesz.

Andrée.

Stockholm, apr. 18. Martin a következő táviratot küldte Nordenskjöld tanárnak: Krásznójarszk, vasárnap. A Taigan nevű szibériai erdőben voltam. Az utak járhatatlanok. Tunguzokra nem akadtam. Az Az Andréeról szóló első jelentés egy Jakobleff nevű, nem igen művelt bányabirtokosnak a trefája volt. Ljalin akkor irta meg levelét a hatóságnak, mikor a jéniszeji újság szerkesztője értesítette Jakobleff leveléről és mikor már újabb értesüléseket szerzett a Taiganról. Ljalin az ide nem volt az őserdőben. Én ma visszautazom.

reggeli 3-tól esteli 9-ig és ahhoz szigoruan ragaszkodtam.

Tag, széles körben ellér minden a hasznos, szép mulattató szív, kedély, értelemképző. A nagy férfiak mindannyian jókor kelnek. Sok munka teljesítéséhez sok idő kívánatik. — A nagy folyamok sem fernek el szük mederben.

A nap eseményeiről naplót vezettem. Ha meg voltam magammal elégedve, dicséző szavakban elismerésemnek adtam kifejezést; ha ellenben egyet-mást elhanyagoltam, a megérdemlett dorgálásban is részesítém magam. Sőt holmi makacs, megrögzött hiba miatt még a fekete táblára is kerültem visszaemlékeztetőnek.

Egy izben meglepett otthonomban két régi jó cimborám. Egy-két pohár jó bor és izletes falat után játékra kerülvén a sor, néhány frtot vesztettem. Kivételesen holmi apróbb multság vagy kedverítő szórakozás nem árt, sőt szükséges; de csak módjával. Másnap azonban ismét eljöttem és ott felejtették magukat egész nap, egész éjszakán, hajnal hasadtáig. Akkor meg én kerekedtem leülül. Ebed után rágyújtottunk egy kis szoid ferblire, amely estefelé oly heves lefolyású volt, hogy pajtásaimtól egész jelentékeny pénzüsszeget nyertem. Vacsora után pdjg hozomra játszva meglehetősen összeg erejéig becsületbeli adósaim lettek.

Se baj, mondták bucsuzáskor. Vissza fizeted te azt nekünk busásan. Estefelé ismét eljövünk revanchera.

Ez kijózanított. Leginkább pedig Idám

névjegye, mely a nyert pénz elolvasásakor kezembe jutott.

Higyj, remélj, szeress! Ez a 3 szent szó erősen rám piritott, keményen rám olvasott: Ob, te hitvány, nyomorult, gazember, lát ismét akarsz régi bűneidbe visszaesni? Mivé teszed magad és mivé teszed ezt az ártatlan angyalt, ki úgy hisz benned, mint védszentjében. Rögtön küldd vissza a nyert védszentjében. Rögton küldd vissza a nyert karmai közé akar kaparitani. Így jutottam ismét a régi kerékvágásba.

Már alkalommal azt a büntetést szabtam magamra, hogy 8 napig nem szabad dohányoznom. Ugy jártam-keletem, mint egy örült, azért még sem gyújtottam rá. Egészen leszokni ezt egyedül élvezetemről azért nem akartam, mert attól tartottam, hogy eme ártatlan szentvédelyt talán mással, sokkal ártalmasabbal találnam felcserélni.

De azért néha napján megérdemelt jutalomra is került a sor.

Egy izben hosszas, kitartó kutatás, lelekölő munka után valami nehezebb probléma megoldása módfelelt sikerült. Jutalomdíj fejmegoldása még az nap félrándultam csudaszép fővárosunkba, Budapestre pihenni, élvezni.

A nemzeti színházban akkortájt világhírű művészek játszottak. A kepzőművészet pedig legfőbb gyönyöröm, imádozt istenségem volt.

(Folyt köv.)

KÜLFÖLD.

A Dreyfus-ügy. Picquart vallomásának folytatása: Picquart az Eclair 1896 december 14-iki közlemény egy vezérkari tisztől származhatik. Picquart ellenséges indulatot vett észre Gonse tábornokon, a mikor Esterházyra vonatkozó gyanuját vele közölte. Gonse visszautasította azt az ajánlatát, hogy házmotózat tartsanak Esterházynál.

Egy ügynök, a ki megnézte azt a lakást, mikor kiadó volt, Drumontnak két névjegyet hozta el onnan és azt jelentette, hogy a kandallók tele voltak elégetett papirossal, de semmiféle nyomot nem talált.

A bordereaunak a Matinban való közlése nagyon felizgatta Esterházyt. Picquart észrevette, hogy egyszer Boisdeffre tábornokkal való beszélgetése közben Henry hamisítványában talált kifejezések fordultak elő. Azt hiszi, hogy Boisdeffre ennek a beszélgetésnek a tartalmát ismételte Henry előtt. A míg ő, Picquart volt a tudósító irodának a főnöke, nem érkezett Dreyfusra vonatkozó okirat a miniszteriumba.

A múlt év december 1-én való kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy Henry és Gouse között egyetértésnek kellett lennie, — mert különben Henrynek a hamisítványai akkor nem kerülhettek volna a miniszteriumba.

Picquart igyekszik ezt az egyetértést bebizonyítani, azután rámutat a Henry és Gribelin vallomásában foglalt ellentmondásokra. Feblo látogatása tárgyában is azt igyekszik bebizonyítani, hogy Dreyfus nem volt az egyetlen ember, a kinek tudomása lehetett a bordereauban foglalt közleményekről, majd azt bizonyítja, hogy a bordereaunak nem Dreyfus a szerzője és megokoltnak mondja azt a fóltevést, hogy a bordereaunak szerzője csak tüzetiszt lehetett.

HIREK.

Gyilkosság a temetőben.

(Egy szegény ember halála)
— Saját tudósítónktól —

Debreczen, apr. 19.

A péterfiai temetőben ma reggel egy halottat találtak. Egy sírdomb mellett feküdt nagy vértócsában. Feje felé a gyilkos kéz egy korhadt fákerezzel tűzött, melylyel talán azt akarta jelezni, hogy a szerencsétlen halott temetésre vár. Debreczennek ismét megvan a maga szenzációja. Öngyilkosságok és véletlen szerencsétlenségek után ime itt van egy gyilkosság, melyet a legnagyobb raffineriával hajtottak végre azok az emberek, kik vagy bosszúból, vagy más okok miatt megtámadták a szerencsétlen áldozatot.

A meggyilkolt ember **Bence Balint** lókupez. Ott találták holt testét ma reggel 7 órakor a péterfiai temetőben, innen szállították be a közpórházba. A gyilkosságról tudósították a következőket jelenti:

Bence Balint tegnap este egyik vásártéri csapszékben mulatott. Tizenegy óra felé haza ballagott. Hazamenet betért a temetőszőzhöz **Jóna Sándor**hoz, kitől egy kis vizet kért. A csősz észrevette ugyan, hogy **Bence Balint** részeg, de mert látta, hogy ezért értelmesen beszél s nincs nagyon elkábultva, engedte haza menni. Reggel értesült aztán róla, hogy szegény **Bence Balint** agyonverték.

A hullát a helyszínen megjelent rendőrség nem azon a helyen találta, a hol a gyilkosság történt. Őt lépésre vontszolta a gyilkos kéz s egy fákerezzel tűzött feje mellé. Az orvosi vizsgálat szerint szegény **Bence Balint** erős dorongok terítették le. Feje irtózatosan össze van verve. Koponyacsontja több helyen betört s az arcbórt is szétrepesztette az erős ütés.

A holttestet **Orosz László** rendőrfo-

galmazó, ki a vizsgálatot vezeti, kiszállította a közpórházba. Megindította a nyomozást, a mely röviden eredményre fog vezetni.

Tény az, hogy **Bence János** ezeltől 3 nappal a vásártéren összeverekedett két emberrel s ezért a mezőrendőr kapitányság elítélte mindhármójukat. De ezek az emberek nem lehetnek a gyilkosok. **Bence János** bizonyára bosszu áldozata lett. Részegen szót váltásba elegyedhetett valamelyik régi haragosával, kivel hazamenet találkozott — szó szóra ment s ekkor történhetett a katasztrófa.

A vizsgálóbíró és a mezőrendőrkapitányság képviselője **Orosz László** ma délután 2 órakor fogja megejtetni a bonczólast.

A szerencsétlen embert holnapután fogják eltemetni. A rendőrség a vizsgálat befejeztével átteszi az ügyet a kir. ügyészséghez.

A képviselőválasztások jövő évi jegyzéke. A kuriai bíraskodásról benyújtott törvényjavaslat 178-ik §-a azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a törvénynek a választói névjegyzék összeállítására és kiigazítására vonatkozó rendelkezései az 1900 évi január hó első napján lépnek életbe. Nem kevesebbet jelent ez, mint azt, hogy a képviselőválasztóknak a jövő évre érvényes névjegyzéke még a régi törvény alapján állítatik össze és így, ha a jövő évben az országgyűlés, mint hírlék, feloszlattnék, csak teljes hat év múlva juthatna a nemzet abba a helyzetbe, hogy az adóhátralékok czímen törtenő jogfosztások megszűnése a választások alkalmával érvényesülhessen.

Nem tudjuk, hogy mivel indokolja meg az igazságügyminiszter azt, hogy ha már ezt a jogfosztást a kormány és a törvényhozás tulnyomó többsége jogtalannak és eltörölendőnek ismerte fel, miért tartassék fenn az még egy aló esztendeig. Hiszen a képviselőházi elnök fogta olyan rövidre a költségvetés tárgyalását, hogy a kuriai bíraskodás idejékorán törvénye valhassék, és hatását már jövő évi névjegyzék összeállítására is érvényesíthesse. Az idő rövidségével az igazságügyminiszter rendelkezését menteni nem lehet.

A központi választmányok a névjegyzékek összeállítását a törvény értelmében csak jun. 15-én kezdhetik meg, a mikorra a kuriai bíraskodásról szóló javaslat már bizonyára törvényerőre fog emelkedni. A felszólamlások határideje pedig csak július hónap; mi akadályozhatja tehát azt, hogy az adóhátralék ürügye alatt polgári jogaitól megfosztottak, ha másként nem, legalább felszólamlás útján megszerezhessek maguknak azt a jogot, a mely az embert állampolgárrá, a nemzetnek tagjává avatja?

Az új iparhatóság biztos. Mint értesülünk **Boldizsár Kalmán** helyett, ki iparhatóság biztosi állásáról lemondott a főkapitány **Szentpétery Ferencz**et az ipartügyi osztály vezetőjét fogja kinevezni. Mlék helyeslésre és megelégedésre talál ehír mindazok körében, kik tudják, hogy **Szentpétery Ferencz** az iparügyeknek mily alapos ismerője s hogy kineveztetése bizonyára csakdiszere és hasznára válik annak az állásnak, melyet be fog tölteni.

Toth Sámuel.

Városszerle élénk részvételt kellett a nagy térfúnak varatlan elhunytá. A részvét-iratok, részvétlátogatások és a koszorúk gy-mást érik a mélyen szomorodott családnál. A temetés, a mint értesülünk holnap d. u. lesz, a nagytemplomban **K. Toth Kalmán**, a nagy-névű költő pap fogja az elhunyt tudós tanár elbucszatni, a sírnál pedig egyik akadémiai tanár mond beszéd t a szeretett collega fölött. A szomorú gyászszertől a theologia ifjúsága is külön gyászjelen est adott ki, melyben busan tudatják forrón szeretett tanárunknak elhunytát, ki mindvégig legjobb b a r á t j a, v e z e t ő j e volt tanítványainak kinek szíve együtt érzett a szeretett ifjussággal. És nemcsak külsőleg, hanem benső eg, szívük-

ben is őszintén gyászolják jeles tanárukat. Fájdalmasan gondolnak arra, hogy nem láthatják őt többé a katedrán, nem hallhadják többé atyai hangját. A főiskola tanárikara a szeretett kartárs haláláról szintén adott ki gyászjelentést, melyet itt közlünk: A debr. ev. ref. főiskola összes tanszakainak tanárai fájdalmas részvéttel és az Ur akaratán való keresztyéni megnyugvással tudatják, hogy szeretve tisztelt kartársuk, nagy **Toth Sámuel** theol. akadémiai tanár ur életének 61-ik, érdemdu tanári működésének 33-dik évében, f. apr. hó 18-ik napján, hajnali 3 órakor jobblétre szenderült. Temetése f. hó 20-án d. u. 3 órakor leend. Debreczen, 1899. apr. hó 18. Legyen áldott emlékezete!

A Csokonai-kör választmánya ma, szerdán d. u. 3 órakor saját helyiségében ülést tart a közgyűlés előkészítése tárgyában.

Uj táblai elnöki titkár. Az igazságügyminiszter dr. Bakó József máramaroszigeti törvényszéki bírót a debreczeni itelőtáblához elnöki titkárrá nevezte ki.

Az agyonlőtt huszár — a Képes Ujságban. Szegény **Közma Sándor**, a véletlenségből agyonlőtt huszár sem gondolta volna meg, mikor még mint érmihályfalvai egyszerű parasztyerek játszadozott az apja háza előtt, hogy egyszer majd a tulajdon arcképét széles Magyarországon ezrek és ezrek fogják látni és megsajnálni, ha ránéznek, az ő szerencsétlen végét. A Budapest napilap melléklete, a Képes Ujság erősen markantirozott képben tünteti elő az édes apa egyetlen fiának haldoklási jelenetét, mert hát a mai világban már ez szenzáció és készletben levő reklám. Szegény **Közma Sándor**, bizony elengedte volna ezt az olcsó dícsőséget s jobban esett volna neki, ha csak szülőhelyén ismerve, kitől-kitől, élte volna le napjait, minthogy most a merre a Képes Ujságot olvassak, mint ismerősre mindenki rámondja: Szegény fiu, megadta a katonásdi árát...

Hamis forintos. Makay Ferencz bégányi korcsmáros panaszt tett tegnap a III. kerületi rendőrségnek, hogy egy monostorpályi illetőségű, de jelenleg itt dolgozó napszámos betért korcsmájába s az elfogyasztott ital áraban egy hamis ezüsförintost adott neki. A rendőrség kikutatta a kérdéses napszámost, aki azzal védekezett, hogy **Halász** nevű földműves adta neki a forintost munkadíjban. **Halász** is a rendőrség elé cizáltatott s az azt vallotta, hogy ő a pénzt egy **Szechenyi** utcai nyilvános ház tulajdonosnőjétől kapta, aki neki menyasszonya. A rendőrség erélyes kutatást indított ebben az ügyben s hihetőleg mihamar negkerül a rejtély kulcsa.

A kath. főgimnázium ügyében hétfőn megkezdett értekezletet tegnap folytatták, de nem végezték be. Az értekezlet egész delőtt folyamán tartott s ma folytatni fogják. Ma azonban már teljesen készen lesznek s a megállapodásokat jegyzőkönyvbe foglalják, — anuyi azonban világos formában szivárgott ki a különben szigoruan zártkörű értekezlet-ről, hogy a főgimnázium kérdése teljes megoldást nyert és már a szeptemberben megnyíló új iskola év elején az ötödik osztály megnyílik. Azoknak a növendékeknek tehát, a kik a negyedik osztályt most végzik, nem kell tovább vándorolniok, maradnak Debreczenben s ugyanazon intézetben folytathatják tovább a tanulmányaikat. — A tegnapi értekezlet végeztével **Dr. Wolaffka Nándor** v. püspök vendégei tiszteletére disz-ebedet adott s azután az egész társaság a város ötös és négyes fogatain a **Pallagra** ment ki. Este bankett volt a **Bika** szálloda diszter-mében, melyet a katolikus főgimnázium ügyében Debreczenben időző **D. Hóman Ottó** miniszteri osztálytanácsos tiszteletére a debreczeni tanári kör adott.

* **A p**
ség. Budape
kes dolgot i
szési munka
rában C
egy arra
tréfalkozva
kendő be j
tott Csizma
nek, hogy a
vegye. Az a
fejkendővel
nyira dühbe
rából élespe
tig döfte fel
rogyott össz
gá futott, A
bevallotta.

* **Si**

18-án elhun
ma allittat
tási szertar
főrabbi ur
a jelenlévő
kevesbe m
kar által el
ban részt v
számos tag
az elhunyt
A «Zion»-e
felállítási
alapja javá

* **Juh**

tabógyi pus
furulyája é
fakadó leg
fakadás r
minek min
legelőadó
számlálták
köteles bir
bágy táplá
ezer barán
96,148 drk
van Czeglé
z-tkeznek
524, Kerté
Horváth J
tész Imre
birka léts:

* **Ki**

Veszprémi
felejteheti
este 9 óra
des után
földi rész
fognak ki
vallas sz
téténi.

* **E**

B. Gyarm
gyáros ö
Adolf, va
lett. Nem
tanulmán
ban egy
Balassa-g
nap delu
leánytal.
az Ipoly
leány ép
gára sü
fordult,
reket ol
pota ves

* **A**

előtt mi
hogy a
zethől 1
selet mi
közölte
iskola n
féle tan
sülnek.
kanonok
leje an
hogy al
egyetlen
tani, h
balyzat
buktak

*** A piros fejkendő és a feltékenység.** Budapesti tudósítónk a következő érdekes dolgot írta ma: A Bodrog folyó átmetzési munkálatainál Szent-Mária község határában Csizma János kubikos feleségét egy arra sétáló uriember megszólította és trefalkozva mondta neki, hogy a piros fejkendő be jól illik orcájához. Ez a bók eljutott Csizma füleihez. A férj megtiltotta nejeinek, hogy a piros fejkendőt még egyszer felvegye. Az asszony a tilalom ellenére a piros fejkendővel járt, a mi a haragos férjét annyira dühbe hozta, hogy kirántva csizmaszárából élespengejű kését, azt kétszer markolatig döfte felesége mellébe. Az asszony holtan rogyott össze, míg a férj a vér láttára világra futott, a csendőrség letartóztatta. Bűnét bevallotta.

*** Sirkő felavatás.** Folyó évi jan. 18-án elhunyt néhai Eltner Henrik síremlékét ma állított fel az elhunyt özvegye. A felavatási szertartást főtisztelendő Krausz Vilmos főrabbi ur végezte, a kinek megható beszéde a jelenlevőket mélyen megindította. — Nem kevésbé megható volt a főkantór és az enekkar által előadott gyászdal. A gyászszertartásban részt vettek a Zion-egylet vezetősége és számos tagja; a pinczer-egylet elnöksége és az elhunytak számos jó barátai és rokonai. A «Zion»-egylet által kiutalványozott sirkő-felállítási járulékát az özvegy a Zion-menház alapja javára visszaadományozta.

*** Juhnyájak a Hortobágyon.** A hortobágyi pusztán ismét megszólalt a pasztor furulyája és legelőző nyájak lépik el a buján fakadó legelőket. De nem maradt el a tavaszi fakadás prózai része sem: a jószágolvasás, a minek mindig az a refrundje, hogy: fizesd a legelőadót! Ez ideig meg csak a juhokat számlálták össze. Mostanáig 16148 legelőadó köteles birka és 468 kos csipegeti a Hortobágy tápláló füvét. De van még vagy 8-9 ezer barány is; ezekért nem kell fizetni. A 96,148 drb birka 35 gazdáé. Legtöbb birkája van Czeglédy Czulának 931; utána így következnek a juhtartó gazdák: Horváth György 524, Kertész Mihály 754, Sestina Lajos 739, Horváth János 677, Nagy Jánosné 621, Kertész Imre 612, Kertész István 600 drbál. A birka létszám később még szaporodik.

*** Kis halott.** D a k u János és neje Veszprémi Roza szomorodott szívvel tudják felejtethetetlen kis fiuk Samukának, f. hó 18-án este 9 órakor 5 éves korában, rövid szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottnunk földi részei folyó hó 20-án délután 3 órakor fognak kigyó utca 37. sz. háztól az ev. ref. vallás szertartása szerint örök nyugalomra tetetni.

*** Egy könnyelmű diák öngyilkossága.** Gyarmatról írják lapunknak: Egy fővárosi gyáros özvegyének alig 20 éves fia, Sz. M. Adolf, vasárnap Balassa-Gyarmaton öngyilkos lett. Nemrég hatszáz forintot kapott egy külföldi tanulmányút költségeire, de a pénzt a fővárosban egy jóga barátjával eltitvornyazta. Utóbb Balassa-gyarmatra jöttek, a hol M-nek vasárnap délután találkozója volt egy környéki leánnyal. Kocsin hajtattott ki a két jó barát az Ipoly hídjára e mikor közlébe jutottak az Ipoly éppén szemben jövő kocsijának M. magára sötötte revolverét. A leány erre visszafordult, haza hajtattott, a jóarat szinten keréket oldott. A fiut bevitték a kórházba. Állapota veszedelmes.

*** A kassai iskolabotrány.** Pár nap előtt mi is közöltük azt a feltűnést keltő hírt, hogy a kassai róm. kath. tanítónőképző intézetből 10 növendéket meg nem felelő magaviselet miatt kizártak. Egy kassai lap okait is közölte ez eljárásnak s főlemhette, hogy az iskola növendékei igen szegények és semmiféle támogatásban vagy segélyben nem részesülnek. E hírekre vonatkozólag Kozora Endre kanonok, a kassai egyházmegye főtanfelügyelője annak kijelentésére kér föl bennünket, hogy abból az intézetből rossz magaviselet egyetlenegy növendékét sem kellett kiutasítani, hanem igenis 11 leányt kizártak a szabályzat értelmében azért, mert másodizben buktak meg kettőnél több tantárgyból. — A

püspök azonban ezeket is mind visszavette: így tehát botrányról s más effélékről szó sem lehet. Az intézetnek különben van internátusa is, azt az Orsolya-apáczák igazgatják s ott 14 leány kap teljes ellátást különböző alapokból és csak ketto van fizetéses helyen. A többi növendék pedig kassai szülők gyermeke s otthon laknak — tanuló nyomorról s ami ebből következhet, tehát szó sem lehet. Az intézetbeli tanárok is mind képesített tanfőnök — egyetlenegy tanárjelölt kivételével, ki csak ezután szerez oklevelet.

*** Román kosár.** Kolozsvárról írják: Rómán polgártársaink vezetői elejétől fogva híresek voltak arról, hogy semmiféle barátságos társadalmi érintkezésbe se akartak lépni a magyarsággal. Így fejlődött ki a külön román társadalom, melynek jelszava gyűlölni mindent, ami magyar és a gyűlöletet beoltani a legalsóbb rétegekbe, a legifjabb nemzedéki szíjébe. Az erdélyrészi magyarok jól tudják ezt, de azért nehogy a gyűlölködés kölcsönösnek lássék, néha-néha kiteszik magukat egy-egy kosárnak s alkalmat adnak a román vezetőknek ahhoz, hogy szíves meghívásukat góromban visszautasítsák. Ilyen alkalom kínálkozott most, hogy a Mátyás király szobra leleplezése alkalmával néprajzi kiállítás rendeznek Kolozsváron. — A kolozsvári Kárpát Egyesület megemlékezvén arról, hogy a román Mátyás királyt s a Hunyadyakat a magukénak tartják, fölszólították a román irodalom és a román nép kultúrájának emelésére alakított egyesület, az Asszociatiunea, hogy a néprajzi kiállításban vegyen részt s annak intézésére szervezzen egy bizottságot. — Az Asszociatiunea e felszólításra azt válaszolta, hogy e megbízást nem fogadhatja el, mert saját maga akar egy román nemzeti házat építeni s abban egy hasonló muzeumot állít föl.

*** Tűzvész.** Mint budapesti tudósítónk sürgöny leveleiben jelenti: Apatinban f. hó 16-án Ferencz András meszaros házának felszere kigyúladt. A roppant nagyszelben a tűz hamar terjedt tova és még hat házat martalékká. Becker Ferencz tűzoltóparancsnok önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a tűz több pusztítást is nem tett. Az összes kár 20.000 forint.

*** Eötvös Károly és a szocialisták.** Eötvös Károly legutóbb Orosházaon lent jártában meglátogatta az ottani szocialista földművesek egyesületét, a kik elpanaszolták Eötvösnek bajaikat. Eötvös megígérte a panaszkodóknak, hogy a bajaikat írta s b a foglalva hozzá elűdik, szívesen fog munkálni helyzetük javításán. Az orosházi földművelők meg is tettek. Kívánják ők is az általános és közvetlen titkos szavazati jogot, a szabad gyűlékezési és egyesület alakítási jogot, továbbá a sajtószabadságot. De különösen sok a panaszok az új földműves munkás törvényre.

*** Brutális tanító.** Felháborító eset hírt jelentik Erzsébetfalváról. Kiss Mózes al. tanító, az elemi iskolák igazgatója állítólag egy szögletes métermértékkel úgy ütötte fejbe Novotny nevű fegyvergyári munkás 14 éves fiát, hogy az három hét óta súlyos agybántalomban élet és halál között lebeg, sőt hir szerint már meg is halt. — Az ügy a fegyvergyár igazgatóságának feljelentése után a pestvidéki büntető-törvényszékhez került, a mely Bucz Lajos vizsgálóbíró küldte ki Erzsébet-falvára. A szigorú vizsgálat bizonyára megállapítja, vajjon mi igaz a szörnyű vádból.

*** Egy százados relytélyes halála.** Ma a bécsi Allgemeine Krankenhaus-ban Buresch ny. százados, kit tegnap egy ismeretlen ember vitt be oda, meghalt. Buresch 1893 febr. 18-án egy fogadó előtt Knoth József péket zsebkésével leszurt, az eset akkor nagy szenzációt keltett. A százados halála meglehetősen relytélyes.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak s ösmerősöknek, kik egyetlen fiam Szabó József temetésén részt vettek és részvételeikkel fájdalomukat enyhítették és részvételeikkel fájdalomukat enyhítették, fogadják ez uton is halás könteni igyekeztek, fogadják ez uton is halás könteni igyekeztek. A gyászoló család nevében Szabó Péter,

x **Borbély-üzlet,** jó menetelű, egy mezővárosban, olcsó házbérrel, konkurencza nélkül, jutányosan eladó. Czim a kiadohivatásban.

x **Osztálysorsjegyek vételére ajánljuk** az általános ismert és jó hírnévnek örvendő Lukács Vilmos (Budapest. V., Fűrdő-utca 10.) bankházat, hol az osztálysorsjatekra vonatkozó mindennemű kérdésben szívesen kap mindenki felvilágosítást, valamint kívántra játéktervezetek azonnal ingyen és bérmentve megküldetnek.

A „Bika kávéház“-ban
ma szerdán, azaz 1899. április 19-én nagy zene-estély tartatik **Rácz Károly** zenekara mellett.
Számos látogatást kér
a **Bika szálloda bérelő-társaság**
üzletvezetősége.

Színház.

A Szuhancz.

Konti kitűnő operettjét jó előadásban élveztük tegnap este. Egyike volt ez a saison kevés számú sikerült operett estéinek, F. Ittlen elismerés illeti meg F. Kállay Lujzát, ki aranyos jókedvvel, kedves elevenességgel játszotta Józsit. Minden egyes énekszámát zajos tapsal jutalmazta a közönség. Serfőzy Zseni Eliz szerepében szintén sok tapsot kapott. A női szereplők közül Locsarekne érdemel még dicséretet. Helytelenítjük, hogy Csügényi Vilmat, ki drámai színész, és semmi féle hajlama nincs az operettek, énekelletti az igazgató. Tessek egy segédénekesnőt szerződtetni nem pedig az ensemble rovására takarékoskodni.

Ferenczy pompás baritonja tegnap is zajos tetszést keltett úgy szinten Karacs eneke is Sziklay pedig a vig elemet kópviselte osztatlan tetszes mellett. Szathmáry Árpád néhány kupiéval zajos tapsot aratott. Ez azonban nem elég az operett buffoi szerep betöltéséhez, mely nala bizony gyenge kezekbe van letelve.

(s— b.)

B. Ruzsinszky Ilona sikere. Az «Arad és czime» vidéki lapból vettük át a következő sorokat: A Czigánybáró mindig új és vonzó marad, ha azt úgy adják, mint tegnap, midőn meg egy zene és ének tekintetében igen elkényeztetett bécsi barátunk is elragadtatással nyilatkozott róla, mondván: Ilyen operette primadonna, mint Ruzsinszky Ilona (Saffi) és oly tenor mint Déri Jenő (Barikay) a mi bécsi operettünknél nem található és mi tart karokkal fogadnók mindkettőt és fényesen díjaznak operette színházaink igazgatói e két énekművészt, ha hajlandók lennének Bécsbe szerződni: a páratlan szép énektől elragadt közönség Ruzsinszkyknak szep csokrot, Déri Jenőnek pedig fehérszalagos koszorút adott nyílt színen és hálás tapsokkal kísérte minden jelenetüket. És az a művész debreczen asszony.

Szlatin basa Bécsben.

— Érdekes felolvasás. —

Budapest, apr. 15.

A bécsi akadémia nagytermében, az osztrák földrajzi társaság ülésén érdekes felolvasást tartott szombaton Szlatin basa a szudáni hadjáratról egész az omdurmani ütközetig. A felolvasáson ott voltak a többi közt Thun gróf miniszterelnök, Dipauli kereskedelmi miniszter, Windischgrätz herczeg, Liechtenstein herczeg főudvarmester, Kielmansegg gróf helytartó, azonkívül számos tábornok és előkelő katonatiszt.

Szlatin basa Steeb lovag altábornagy üdvözlő beszéde után lépett a felolvasó asztalhoz. Mar megjelenésével nagy érdeklődést keltett. Arcza sötét színű, tüzes szeméből nagy energia és letterő sugárzik. Fekete hajszja van, alakja valamivel nagyobb a kö-

zépnyagságnál és igen izmos. Hangja érczesen cseng, észre lehet venni, hogy a vezényszóhoz szokott, Előadása folyékony és lebilincselő. Főelővadását Szudán 1896-ki állapotának a festésével kezdte. A viszonyok már ekkor nagyon kiélesedtek és Hitchener basa, a ki mellé Sztatin basa be volt osztva, már erősen készült az angol egyiptomi hadsereggel Mahmud kalifa ellen. — A hadjáratban Sztatin basának nagy szerepet szántak, mivel hogy tizenketési fogsága alatt nagyon is kiismerhette a kalifát és a kalifa egész környezését.

Mikor a kalifa kémeitől megtudta, hogy Sztatin basa a szirdár jobb keze, el akarta őt csalogatni. Levélben tudtára adta, hogy nagyon csodálkozik rajta, hogy Sztatin basa Szudán ellen vonul, reméli azonban, hogy Sztatin basa még hű a mohamedán valláshoz és így örül neki, hogy keresztényen táborban olyan előkelő állása van. Dongolában — írja a kalifa — 100.000 vitéz vár, ezeket szívesen boesátja Sztatin basa rendelkezésére az angolok ellen. Sztatin nem hallgatott rá. A hadjárat megindult és a főczél az volt, hogy a kalifát ütköztetve kényserztessék. Ez Omdurmánál következett be, a melyet 1898. szeptemberében kezdtek lövetni. Az angol egyiptomi táborba egyre jöttek át a szökevények és elmondták, hogy a kalifa azt hirdeti katonái előtt, hogy Sztatint nemsokára kézrekeríti. A kalifa serege támadást intézett, de visszaverték és most már Sztatin maga támadt.

A mádisták halált megvető bátorsággal küzdöttek, de hiába. Az ütközet után a kalifa menekült, feleségét, gyermekeit és rokonait védtelenül hagyva hátra. Sztatint küldték ki üldözésére, de Sztatin nem tudta elfogni. Ezután Kartumba vonult, hol nagy ünnepséggel húzták fel az angol-egyiptomi lobogót. Gordon meg volt boszulva. E pillanatban — úgy mond Sztatin basa — eszembe jutott az az idő, midőn Gordonnal Kartumban voltam, mikor 1886-ba nehéz vaslánczot vertek rám és úgy hurczoltak tova, miközben az üvöltő tömeg az elesett hős levágott fejét mutogatta nekünk.

Sztatin basa azután átment Omdurmánba. Ekkor merült föl a Faeoda ügy. Marchand sokat és nagyot tett, mondja Sztatin basa. Szudánban minden föltétele meg van a jelentőségteljes jövőnek. Utakat, vasutakat építenek és már készülnek a tartomány kihasználására. A kalifának a legutóbbi angol francia érdek-szövetség által való letétele már csak idő kérdése. Hogy azonban nekem így vegezte felolvasását Sztatin, nincs kedvem husz évi itt tartózkodás után a kultura áldásait ott lenni bevárni és hogy ismét civilizált emberek között vágyom élni, azt mindenki könnyen megértheti.

Megreparált Szózat és Himnusz.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, ápril. 18.

Johann Lorand szász i-kolamester önértetes férfi. Neki nem elég jó költemény a Szózat és a Himnusz s kap a magát, kikörigálta. Itt egy iskolai könyvet, azzal a jó szándékkal, hogy honfúarsait magyar szóra tanítsa, melybe fölvette a Szózat-ot és Himnusz-t, de a saját szája ize szerint átalakítva, mert, ugymond, Vörösmarth Szózat-a erőltetett és hézagos, a mely fogyatékoságát az ő költeményében nem lehet megtalálni; az ő Himnusz-a pedig tartalom tekintetében megmérkőzhetik a Kőlcseyével. A Szózat első és utolsó ket-ket versszakának meg megkegyelmez, a közbülső tíz versszakot pedig ebbe a kettőbe szorította:

Ez a föld, melyen annyiszor
Ápád vére folyt;
Ezt asták ezer éven át
A derék jobbágyok.

Itt törték össze rabigát
Huoyady hadai
És Lothringeni Károlynak
Vitéz c-apatjai.

A Himnusz átdolgozása pedig ez:

S merre zug a Dunának s Tiszának a vize,
Áldassék ez országnak minden honfi szive,
Tatrától Adriáig, Bucsástól a Lajtaig
Imádja szép hazáját az utolsó óráig.

Uram, fölvilágosíts minden magyar polgárt,
Ez erényben gazdagíts urat úgy, mint szolgát;
Oh, add, hogy békességben, testvéri egyes-
ségben —
Barmily ajku s hitü legyen az — társával
eljen.

Ezekkel a klapancziakkal vélte Johann Lorand lefőzni Vörösmarthyt és Kőlcseyt. A könyv Brassóban meg is jelent és a szerző bírálatra felküldötte a kultuszminiszteriumba, mert az iskolai könyvek engedélyezése a miniszterium joga. A bírálat eredménye, mivel egyébként is t-le van a könyv a szász mester képességeivel, az volt, hogy a könyvet nem engedélyezték. Johann Lorandnak meg kell nyugodnia abban, hogy még egy ideig eredeti szövegében ismerje az ifjú ág a Szózat-ot és a Himnusz-t.

A ki magát 'protegálja.

— A leleplezett diurnista. —

Debreczen, apr. 18.

Valamikor vagyonos uriember volt, de a régi jó időkből csak két becses emléke maradt meg: a huszáriszti uniformisa és a szeretője. Hogy ez se legyen, a fess egyenruhát elvette tőle a tizedik kerületi kapitány, mert jótalanul viselte, aszonyát pedig ő hagyta faképnél 3 éves szökefűtős gyermekével együtt.

Mint egyedül való ember, bejutott egyik miniszteriumba napidijasnak. Hónapokig körmölt, de a tintafoltos íróasztal mellett, sehogy sem tetszett neki a pénztelen állapot. Miért ne lehetne írtnok, vagy számtiszt, esetleg segéd hivatali igazgató. Egy kis protekció s minden sikerülhet.

Megerőltette memóriáját, nem ismer-e valami befolyásos urat, a ki protegálhatna. Hiába, évek óta nem barátkozott senkivel s le kellett mondania a becsületes protekcióról. Majd csinál ő magának protektort. A miniszter előszobájában nagyon járatos volt, sőt meleg barátság fűzte az ajtóállóhoz. Elcsalta magával egy korcsmába és ottan faggatni kezdte.

— Mondja csak, jár-e a miniszterhez sok szerkesztő?

— Jár bizony,

— Kik azok?

A szolga felsorolta a nevüket. A napidijas lejegyezte valamennyit, aztán hazament ilyenformán gondolkodott:

— Most már tudom, kik azok a szerkesztők, a kiket ő excellenciája ismer; tehát válasszunk azokból, akik rég nem voltak nála. Meg is állapodott egyben s a szerkesztő nevére névjegyet csináltatott.

Másnap már korán ott volt a miniszter előszobájában s beküldte hozzá a hamis névjegyet. A kegyelmes ur rögtön fogadta.

— Mivel szolgálhatok, szerkesztő ur? kérdezte tőle.

— Egy napidijas rokonom érdekeben jöttem. Tanult ember, derék ember, ritka becsületes ember.

— Előléptessem írtnoknak?

— Esetleg számtisztnak.

— Jó, számtiszt lesz belőle.

A miniszter följegyezte a napidijas nevét s az álszerkesztő boldogan ment ki az ajtón. Abban a pillanatban lepett be a napidijas közvetlen főnöke.

— Mit kerestett itt az én napidijasom? kérdezte meglepetten.

— A ki most kiment? Az szerkesztő.

— Dehogy, nagyon téved.

Egy perccel később kisült a turpisság s még egy perccel később már el volt csapva a napidijas.

Egy rendőrkapitány mint censor.

— Budapesti tudósítónktól. —

A komáromi iparos munkások f. hó 16. táncestélyt rendeztek s azt szavalatokkal akarták megkezdeni. A szavalatok több költő művét ölelték fel s közö tük volt A b r a n y i »A császári főherceg« és P a l á g y i Lajos: »A proletárok dala« című költeménye.

S á r k á n y főkapitány végig futotta a szavalatra kitűzött költemények szerzőinek sorát, s azután kijelentette, hogy: nem engedem, hogy akármiféle költeményeket szavaltanak, csak olyat a mit ismerek. Meg is hozta a végzést, mely szóról-szóra így szól:

Mint hogy a rendőrhatalóság a bejelentett szavalatok szövegét és szerzőit egynek kivételével nem ismeri (hozzá tehetette volna hogy ismeret körét túl is haladja az irodalom) a táncmulatság csakis szavalatok nélkül engedélyeztetik. E végzéshez nem kell bővebb magyarázat.

Ilyen alapon valami szűkebb látókörű rendőrközeg betilthat minden szavalatot, mert a törvény nem írja elő, hogy kötelessége — Petőfit, Aranyt, vagy akarki más író ismerni. A táncestélyt e hó 16-an csakugyan megtartották.

Az éjjelutáni szünetben a cigány a Marsaillest húzta s néhányan vele énekeltek. Hirtelen felpattant helyéről a főkapitány s a cigányt a törvény értelmében felszólította, hogy azt a nótát ne merje huzni. Valóban az ember nem tudja mit csináljon — neves sen-e, vagy bosszankodjék.

(Lehetne talán csak mélyen sajnálkozni, hogy Magyarországon, mint rendőrkapitányok-ily »írastudatlan« berber-basik is működhetnek!)

Irodalom és művészet

A Kneipp Ujság 3-ik és 4-ik számában az idegesség, az asztma (nehézelgés) a torokgyulladás és az aranyer mikénti gyógyításáról vannak írva a főbb cikkek. A »házi gyógyszerár« rovatban különféle jó háziszerek vannak ismertetve. Úgyes képekkel van bemutatva, hogy miként kell czels-erően alkalmazni a nyakpólyát, labpólyát, ülőfürdőt, térdöntést, czomböntést, a nyomor és hasbörögatást. A gyógyformának tíz fele módja szintén képekkel van illusztrálva, a »lelészekrény« rovatban pedig a legkülönbözőbb betegségek mikénti gyógyítására nézve nyer az olvasó utmutatást. Egyszóval a Kneipp Ujság ezen újabb számai is annyira kitűnőek, hogy ezen hasznos lap jaratását mindenkinék a legmélegebben ajánljuk. Megrendelhető a Kneipp Ujság Budapesten, X. ker., Füzér-utca 19. sz. alatt, feleltre 2 frírt, egész évre 4 frírt. Czelszerü 1899. január 1-től előfizetni, mert az első számok ismerete nélkül az olvasó a Kneipp gyógymódra nézve nem nyer teljes tájékozottságot.

CSARNOK.

Rózsika meghalt.

Mindig szevedő volt az arcod,
Szegény, szelid kis árva lány.
Szerettelek s úgy fájt, ha láttam,
Hogy szép arcod bus halovány.

Tan érezt-d, hogy itt e földön
Nincs otthonod, nincs itt hazád?
Talan az emberek szeméből
Ki olvastad: mi várna rád?

Visszavágytál a mennybe, honnan
Lejönni volt a végzeted,
S örülsz, hogy újra visszatérted
— Bár kinok árva — lehetett.

Szerettelek rokon leányka,
Testvérem árva gyermeke,
Miórt, hogy kicsi, tiszta szived
Öröme itt nem lehete?

Elköltözél
De gyászba
Kibirja-é
Szive mér

Benéz a
Reám a
Mellette f
Halvány a

Jóságosan
Isten vele
—
Szegény l
Fajó szív

Ir
Nyár elej
zik az erdőbe
mig boglyákba
nát. Lent, a f
ott-hamar-el
falu népe ham
pengés, vidám
közé.

És végig-
kiáltás: uhé;
verődik a fele
dik a »messz
táknálunk a
csuda-masinat
bizony.

Most épp
ez a kiáltás;
— Uhe!

Sólyom
paraszott a k
honnét a ha

— Uhe!
— Jól
— Jól!

— Az e
estére?

— Haza!

Péter F
Mindaketten s
szombat este
háznál.

Az utol
raggal ragadt
bokrot, köve
nagyott csen
a legény.

— Hej,

szám!

Néhány
egy fiatalnak
lehetett hinn

szaladt And

— Elsz

— Le

bosszusan a

— Mit

— Az

— Mo

— Ma

Körül

völgybe. M

csak egy fé

zében.

Egyed

szénát. —

— Au

— At

— Pe

tört ki a l

ter Ferkó

szombat es

— H

még? —

— H

Az a leán

— O

se lesz a

— N

Elköltözel egy jobb hazába,
De gyászba vontad jó anyád;
Kibirja-e mit érte érez?
Szíve mérhetlen bánatát?

Benéz a hold szelid szemével
Reám a néma éjjelen,
Mellette fényes csillagok közt
Halvány arcod is megjelen.

Jóságosan tekintesz rám le...
Isten veled, tűnő alak!

Szegény kis árva, jó leányka,
Fájó szívvel sirattalak!

Simon István.

A vér.

Irtá: **Benedek Elek.**

Nyár elején az én falum népe felköltözik az erdőbe s addig haza sem kerül onnét, míg boglyákba nem veri az illatos erdei szénát. Lent, a falu mellett, szűk a völgy, a rét, ott hamar elvégzik a szénagyűjtést. Igen, a falu népe hamar meglepi az erdőt és kaszapengés, vidám nótázás vegyül a madarak füttye közé.

És végig-végig csendül az erdőn egy-egy kiáltás: uhé; S valahonnan messziről visszaverődik a felelet: uhé! Erre aztán megkezdődik a messze beszélés. Hamarabb feltalálták nálunk a telefont, ezt a messzebeszélő csuda-masínát, mint Amerikában. Hamarabb bizony.

Most épp megcsendül az erdő, végigzug ez a kiáltás;

— Uhé! Sólyom András! Itt vagy-e?
Sólyom András ép egy bokor tövében kaparászott a kaszájával, arra felé tekintett, a honnét a hang jött s visszakiáltott:

— Uhé! Itt vagyok!
— Jól vág-e a kaszád?
— Jól. Hat a tied?

— Az enyém is. Haza jössz e szombat estére?

— Haza!
Péter Ferkó volt, aki átkiabált hozzá. Mindketten sor alá kerülő legények voltak s szombat este reodesen találkoztak egy leányos háznál.

Az utolsó feleletnél András szilaj harraggal ragadta meg a kasza nyelét s feledve bokrot, követ, nekivágott a fűnek. A kasza nagyott csendült s valami roppanást is hallott a legény.

— Hej, az argyélusát! Elszakadt a kaszám!

Néhány lépésnyire dolgozott az anyja, egy fiatalnak látszó asszony, Messziről azt lehetett hinni, hogy férj és feleség. Ijedten szaladt Andrásához.

— Elszakadt a kaszád? O, Istenem, Istenem, miért nem vigyáztál.

— Le akartam vágni... mondotta bosszusan a legény, de nem fejezte be a mondatát.

— Mit akartál levágni?
— Azt, a mit, felelt kurtán.

— Most mit csinálsz? Itt szárad a fű a hában;

— Majd keritek én kaszát.

Körülnézett a hegy oldalán, aztán le a völgybe. Mindenütt kaszáltak az emberek, csak egy férfit látott, akinek nem volt a kezében.

Egyedül dolgozott, gyűjtötte a száraz szénát. — András kérdőleg nézett az anyjára.

— Attól nem kérhetek, ugye?

— Attól nem!

— Pedig miatta szakadt el a kaszám! tört ki a legény. Hallotta-e anyám, mikor Péter Ferkó átkiabált, hogy megyek-e ha a szombat estére?

— Hallottam. — Hat te csakngyan haza megy?

— Haza! Csak azért is haza megyek. Az a leány engem szeret, nem őt!

— O, édes fiam, ne ártasd magad. Még se lesz a tied. Nem adják neked.

— Nem ugye? Mert nincs apám!

Az asszony zavarodottan állott a fia előtt, lesütötte a szemét, mint egy bürös. Aztán egyszerre csak megeredt a könny a szeméből.

— Jó, jó... ne sirjon no... szólt a fiu. — Nem akartam magát sérteni, édes anyám!

A köny láttára megjuhászodott az erős, indulatos legény: de nem fojthatta el keserűségét s megfenyegette öklével azt az embert, aki lent a völgyben egymagában gyűjtötte a szénát.

Ez az ember volna az ő apja — igazság szerint. Tizenöt éves volt az anyja, mikor Bedő Pál, a falu leggazdagabb legénye, gyalázatba vitte s mikor ő a világra jött, a kevély Bedő Pál más faluból hozott feleséget. De Isten megverte mindkét kezével. Gyermekekkel sohasem is adottta meg s a felesége, ki kezdetől beteges fejeznép volt, időnek előtt megöregedett.

— Aztán — egyszerre csak özvegyen maradt Bedő Pál. És pusztulni kezdett a szép birtok is. Lám, egymagában dolgozik most is. Az ő anyjának legalább van valakije. Arczát nem rúitotta el a bánat, a szegény. Viruló szép asszony most is. De hiába András mégis csak fattyu-gyerek, Idegenül fogadják a leányos háznál.

Mióta megtudta, hogy Bedő Pál rontotta meg mindkettőjük életét, messziről elfordult tőle, ha valahol meglátta. De sokszor forgatta a fejében: csak egyszer nagy, erős legény legyen, megállítja ott, ahol találja s számon kéri tőle az anyja gyalázatát. És az övét. — Most, hogy látta ezt az embert, vére fellángolt, megragadta a kasza nyelét s leindult a hegyoldalán.

— Hova mégy, fiam?

— Kaszáért...

De alig tett pár lépést, visszafordult:

— Nézzen oda, anyám!

Egy ember állott Bedő Pállal szemben, hevesen hadonázott mindkettő, egy-egy sző kiballatszott hozzájuk. Mondta az asszony:

— Ez Lukács Áron. Ugy látszik, valamelyik elkaszált a másiknak a kaszájából.

Már fel is verődött a hegyoldalán Lukács Áron eles hangja:

— Két egész rendet kaszáltál, Bedő Pál!

Fölballatszott a Bedő Pál szava is:

— Hazudsz Lukács Áron! Itt volt a hátár mindig, a serf mellett.

— Visszaadod-e a szénámat, Bedő Pál?

— Én-e? Én nem, Lukács Áron!

— Adod-e?

— Nem én!

— Beled vágom a kaszát, Bedő Pál!

— Próbáld meg, Lukács Áron!

Ebben a pillanatban Lukács Áron magasra emelte a kaszáját s egész erővel subintott Bedő Pál felé. Ha ez félre nem üti a villájával, kettéhasad a feje. Mindketten eldobták a fegyverüket s melten ragadták egymást.

Sólyom András egy pillanatra állt, mintha földbe gyökerezett volna a lába, aztán neki rugaszkodott s esze nélkül szaladt lefelé. Az anyja kétségbeesetten kiabált utána, de András se hallott, se látott, szaladt le a völgybe. Mire leért, a két porlekedő ember kiszaggatta egymás nyakából az inget, aztán egyszerre csak nagyot dördült a föld: Bedő Pál elterült s maga után rántotta Lukács Áront.

— Megöllek, Bedő Pál! ordított Lukács Áron.

Akkor ugrott oda Sólyom András. Megragadta Lukács Áront s szilaj erővel lökte félre. A szeme verben forgott s libegve, rekedten ordította: Megööm kendet, ha bántja az én...

Torkán akadt a szó.

Ott volt már az anyja is. Jajgatva, kezét tördelve, állott a fia és Lukács Áron közé. Közbe feltápaszkodott a földről Bedő Pál is. Szegyenkezve ódalgott a fia mellé. Megfogta a kezét s mondta reszkető hangon: Fiam, édes fiam... Hat a vér csak nem válik vízzé...

Ami ezután következett, az már jött magától. Köröskörül a hegyek oldaláról álmélkodva nézték az emberek, hogy Bedő Pállal gyűjti a szénát Sólyom András, meg az

anyja. Aztán mikor mind boglyába rakták a szénát, szép csöndesen kiballagtak a Sólyomék kaszájára. Zengett az erdő András énekétől, amint vágta a fűvet a Bedő Pál kaszájával, nyomában meg versenyt dolgozott Bedő Pál és — a felesége...

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvénytörvények telekkönyvi osztályánál.

Fenyéri Zóldor Lajosné szül Szabó Vilma és Vecsey Zoltánné szül Szabó Berta eladják 16 hold 679 négyszögöl területű ujosztásu fölájüket, Tóth Ferencz és neje Boldog Juliánnának 4800 frtert.

Nagy Gábor és neje Balla Erzsébet eladják a debreczeni 152 szám. tjkvben foglalt ujosztásu fölájüket, Mócz Andrásnak 2400 frtert.

Özv. Jakab Györgyné Kabai Karolina eladja a Hatvan-utczai szőlőjét: Csurka János és Bösörményi Juliánnának, 1900 frt vételárban.

Balogh István és neje Zöld Maria megveszik a Takarékos és hitelintézetnek a debreczeni 2344. sz. tjkvben irt ingatlanait 2600 frtert.

Lovas József és neje Kövesdi Julianna megveszik Nagy Károly és neje Tózsér Julianna homokkerti szőlőjüket 900 frt vételárban.

Budapesti gabonatözsde.

április 18.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	Műs	Ar 100 klg.		100 kilogramm	
		frtől	frtíg	frtől	frtíg
Bánsági	6	76	9.30-9.45	80	09.80-09.95
	7	77	9.40-9.50	81	09.00-00.00
	8	78	9.50-9.60	82	—
Tiszavidéki	6	79	9.50-9.70	—	9.80-9.95
	7	76	9.40-9.50	80	—00.00
	8	77	9.65-9.60	81	00.00-00.00
Festvidéki	6	78	9.55-10.75	82	9.95-10.10
	7	79	9.75-9.85	—	—00.00
	8	79	9.40-9.45	80	—
Fehérmegyei	6	76	9.50-9.55	81	9.90-10.00
	7	78	9.60-9.70	82	—
	8	79	9.70-9.80	—	—
Bácskai	6	76	9.40-9.50	80	00.00-00.00
	7	77	9.50-9.65	81	—
	8	78	—	82	0000-00.00
Észak ma	7	77	—	80	—
	8	78	—	—	—
	9	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
1. oszt. elsőrendű új	70-72	7.85-7.95
2. oszt. elsőrendű új	—	7.75-7.85
3. oszt. elsőrendű új	60-62	6.20-6.55
Árpa takarmánynak új	62-64	6.60-7.40
4. oszt. elsőrendű új	64-66	7.60-8.40
5. oszt. elsőrendű új	39-41	5.80-6.15
Zab új	—	4.65-4.70
Tengeri bánsági új	—	4.60-4.65
6. oszt. elsőrendű új	—	—0.43
Repcze bánsági	—	4.15-4.45

Sertés vásár.

Köbányai sertés piac. Április 18. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgron felüli 46-46½ kr. Közép (páronként 300-340 klg. súlyban 46½-47 kr. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 49-49½ krig. Fiatal közép (páronként 251-320 klg.) 50-51 krig. Fiatal könnyű páronként 250 kgrig terjedő súlyba. 48-48½ kr. Szerbiai: nehéz (páronként 260 klg felülisúlyban) 48½-49 krajczárig, közép páronként 240-260 kilogramm súlyban) 48-48½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 46½-47 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi április 16-án volt készlet 40.695 darab, 1899 április hónap 17-én felhajtott 220 drb, 1899 április hónap 17-ik napján elszállított 452 drb. 1899 április hó 18-ik napjára maradt készletben 40.463 darab — A hizott sertés üzlet rányzata változatlan.

